

Strategi for Fortidsminneforeningen 2026 – 2030

§1: Fortidsminneforeningen er en frivillig organisasjon som har som formål å arbeide for langsiktig bevaring av vårt lands kulturminner og kulturmiljøer, samt å skape allmenn forståelse for verdien av disse. Foreningen arbeider i hovedsak gjennom frivilligheten.

Formålsparagrafen angir tre hovedprinsipper. Ut fra disse skal Fortidsminneforeningen:

- arbeide for at kulturminner og kulturmiljøer sikres bevaring for fremtidige generasjoner.
- gjennom formidling og kommunikasjon skape bred forståelse for hvilken betydning den bygde kulturarven og håndverkstradisjoner har for samfunnet nå og i fremtiden.
- være en ressurs for frivillige i deres engasjement for kulturarv og en kanal for enkeltmenneskers bidrag til den demokratiske prosessen som definerer vår felles kulturarv.

26 I strategiperioden skal vi:

27 **GJØRE KULTURARVEN TILGJENGELIG FOR ALLE**

28 Foreningen skal virke gjennom frivillige, for frivillige og styres
29 av frivillige.

30 Fortidsminneforeningen skal hjelpe enkeltmennesker og
31 grupper som vil engasjere seg i demokratiske prosesser som
32 former fysiske miljøer lokalt og nasjonalt.

33 Vi skal arbeide aktivt for å fremme mangfold og inkludering
34 og særlig løfte fram urfolk og minoriteters kulturmiljøer.

35 Deltagelse og oppslutning skal ligge til grunn for forvaltningen
36 av foreningens eiendommer. De skal være lokale arenaer
37 med bred formidling, aktivitet og bruk, og tilgjengelige for
38 flest mulig.

39 Fortidsminneforeningen skal være en ledende
40 kulturarvformidler som engasjerer og involverer besøkende
41 og lokalmiljø i å ta vare på bygningsarv, kulturmiljøer og
42 immateriell kulturarv.

43 Arbeidet med foreningens museumseiendommer og
44 gjenstander skal skje i samspillet mellom den demokratisk
45 organiserte kulturvernorganisasjonen og de profesjonelle
46 rammene for museer som angis av ICOM.

47 Fortidsminneforeningen skal mobilisere frivillige til
48 engasjement og deltagelse i foreningens arbeid, og aktivt
49 jobbe med rekruttering av nye medlemmer, lokalt og
50 nasjonalt.

51 I strategiperioden skal vi:

52 **BYGGE OG DELE KUNNSKAP**

53 Fortidsminneforeningen skal være en sterk stemme som
54 bygger sitt engasjement på kunnskap og erfaring, og som
55 aktivt utvikler kunnskap om kulturminnevern, kulturmiljøer
56 og immateriell kulturarv.

57 Høy kvalitet i arbeidet med produksjon og deling av kunnskap
58 skal kjennetegne foreningens arbeid.

59 Foreningen skal løfte frem bygningsarven, og øke kunnskapen
60 om og forståelsen av den i alle samfunnslag. Foreningens
61 kommunikasjons- og formidlingskanaler skal styrke sin
62 posisjon som stedet huseiere, engasjerte og interesserte
63 henter kunnskap og inspirasjon.

64 Gjennom kurs, foredrag og praktisk arbeid skal vi bygge
65 kompetanse innen bygningsvern og bidra til kunnskap og
66 forståelse for ulike typer byggeskikker, god stedstilpasning og
67 bygd kulturarv fra hele landet, herunder også byggeskikk
68 blant urfolk og minoriteter. Vi skal bidra til å bygge og spre
69 kunnskap om tradisjonelle og miljøvennlige materialer og
70 materialbruk.

71 Arbeidet med å engasjere og formidle kulturarv til barn og
72 unge skal styrkes, som en sentral del av foreningens aktivitet.

73 Vi skal fremme ny forskning med utgangspunkt i foreningens
74 eiendommer, gjenstander og arkiver, både med egne
75 forsknings- og utviklingsprosjekter og gjennom samarbeid
76 med andre fag- og forskningsmiljøer.

77 I strategiperioden skal vi:

78 **ØKE SLAGKRAFT OG KAPASITET**

79 Fortidsminneforeningen skal ha ambisiøse mål for
80 medlemsvekst og flere lokallag.

81 Foreningen skal drive kompetanseheving for medlemmer,
82 ansatte og tillitsvalgte innenfor bygningsvern, vernearbeid,
83 organisasjonsarbeid og politisk påvirkning.

84 Lokale bevarings- og verneinitiativ og lokalt engasjement skal
85 støttes med egne avsatte ressurser. Rødlista skal være den
86 mest aktuelle kanalen for kunnskap om landets truede bygde
87 kulturarv og et verktøy for avdelinger, lokallag og engasjerte
88 enkeltmennesker i vernekamper.

89 Sentralleddet skal aktivt hjelpe de lokale leddene til faglig og
90 organisatorisk utvikling. Dette skal gjøres gjennom
91 kompetansedeling, bygging og deling av standardiserte
92 systemer og bruk av tilgjengelig teknologi.

93 Foreningen som arbeidsplass skal utgjøre et av landets
94 fremste kunnskapsmiljøer innen feltet, kjennetegnet ved
95 stabilitet, kontinuitet og gode muligheter for faglig og
96 personlig utvikling. Organisasjonen skal kjennetegnes av et
97 åpent, trygt og inkluderende arbeidsmiljø.

98 Fortidsminneforeningen skal ha en solid og forutsigbar
99 økonomi. Foreningen skal jobbe for bred ekstern finansiering,
100 opprettholde god økonomisk styring for å forvalte ressursene
101 effektivt.

102 Fortidsminneforeningen skal samarbeide med organisasjoner
103 og enkeltpersoner i prosjekter og i konkrete saker for å
104 utvikle feltet.

105 Vi skal jobbe tett med myndigheter, eiere og meningsbærere
106 og sette dagsorden i spørsmål om bevaring av kulturarven
107 nasjonalt, regionalt og lokalt.

108 Vi skal arbeide konkret med å bevare, utvikle og sette i stand
109 kulturmiljøer, primært ved å hjelpe andre eiere.

110 Eget eierskap kan være et virkemiddel der dette er
111 hensiktsmessig. Foreningens eierskap skal sikre bevaring,
112 oppslutning og bærekraftig bruk. Ved å styrke ressursene og
113 øke kapasiteten og kompetansen skal foreningen kunne
114 engasjere seg i eiendommer som forbildeprosjekter.

115 Evaluering og åpenhet skal sikre læring for organisasjonen og
116 hele feltet.

117 Sentralledet skal hjelpe lokallag eller andre lokale grupper til
118 å redde kulturmiljøer truet av forfall gjennom dugnader og
119 redningsaksjoner.

120

121 I strategiperioden skal vi:

122 **BIDRA TIL ET BÆREKRAFTIG SAMFUNN**

123 Fortidsminneforeningen skal vise at bygningsvern er
124 sirkulærøkonomi i praksis. Gjennom egen drift og formidling
125 skal vi bidra til reparasjon, gjenbruk og god ressursforvaltning
126 og fremme bruk av tradisjonelle og varige materialer.

127 Foreningen skal være en naturlig møteplass for
128 tradisjonshåndverkere og for alle som er interessert i
129 tradisjonshåndverk.

130 Vi skal ta et ansvar for utvikling og kompetanseoverføring av
131 tradisjonshåndverk i hele landet, og gjøre en særlig innsats
132 for å rekruttere unge inn i tradisjonshåndverket.

133 Gjennom rådgiving, formidling og egne prosjekter skal
134 foreningen bidra til å utvikle gode modeller for istandsetting
135 av eldre bebyggelse, hvor energieffektivisering og bærekraftig
136 oppgradering kombineres.

137 Vi skal gjennom vår forvaltning og aktivitet bidra til at den
138 bygde kulturarven og dens verdier gis lengst mulig varighet.
139 Vi skal være en motkraft mot bruk og kast og fremme en
140 reparasjonskultur knyttet til den samlede bygningsmassen i
141 Norge.

142 Gjennom drift av organisasjonen og egne eiendommer skal
143 foreningen etterstrebe gjenbruk, bruk av lokale ressurser og
144 et minst mulig økologisk fotavtrykk. Møtearenaer og
145 eiendommer skal i størst mulig grad bidra til sosial bærekraft
146 og til å utvikle lokalsamfunnene de er en del av.

147 Foreningen skal bruke egne eiendommer, kulturmiljøet de
148 inngår i og tradisjonelle praksiser for bevaring for å fremme
149 bærekraftig utvikling og aktivt bidra til FNs bærekraftsmål.

150 Foreningen skal bidra konkret ute i lokalsamfunn og gjennom
151 formidling til at kulturminner er ressurser i stedsutvikling og
152 at bygninger og miljøer ute av bruk gis nytt innhold og nytt
153 liv.

154 Som en betydelig reiselivsaktør skal Fortidsminneforeningen
155 bidra til et mer bærekraftig reiseliv med lokal verdiskaping og
156 gode opplevelser. Arbeidet skal gi lite slitasje på kulturminner
157 og lokalsamfunn, samt begrenset økologisk belastning.

158 Det skal legges til rette for besøksdrift og stedsutvikling med
159 servicebygg eller lokale avtaler der dette er hensiktsmessig.

160 Det skal jobbes med å bedre sikringsrutiner og beredskap
161 lokalt på eiendommene.